

ԾԻԱԾԱԿ

ՇԱԲԱԹ

1870 ՄԱՐՏ 7

ԼՐԱԳԻՐ

Բ. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 110

Հասար 20 Փարս

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կը հրատարակուի օրը անգամ մը բաց ի տօներէ : — Ամսական բաժնորդագին կէս արծաթ մէճիտ : Գաւառաց համար օտարացի ծախքով 13 զ. բաժնորդագրութեան տեղն է Ղալաթիա Տէյրիմէն խան միջին յարկ թիւ 13 լրագրոյս դրամենեակը :

Որ եւ իցէ գրութիւնք պէտք է ուղղուին առ խմբագրին լրատու Ս. Ա. Սուրբնէան : Անվճար և չած նամակները կը մերժուին : Հանրութեան վերաբերեալ նամակները ձրի կը հրատարակուին : Ծանուցմանց տողն է Ա. անգամի համար 3. Բին 2. Գին 1 զ. :

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԻՐԱՅ Թ. ՊԱՊՈՆ ԿՈՆԳՐԱՐ

(Շարունակութիւն տես Բէ 408.)

Կոնգրակին այս կտորը բաւական անմարտելի է, ազատ կաթօլիկաց բողոքներն անդոր են եղեր, ինչո՞ւ, ու լուրջնաւ բողոքողներն աշխարհական անձինք են եղեր, նաև մէկ քանի վարդապետներ՝ որք ըստ եկեղեցական կանոնաց իրենց մեծաւորներուն հրամայածը մեքենաբար ի գլուխ տանելու պարտաւորութենէն զատ ուրիշ գործոց միջամտութիւն ընելու և ազատ խիղճ մանենալու իրաւունքէն զրկուած են եղեր : Սակայն այս վրաստան յայտնի է որ այն բողոքն անդոր ընելու չափ արժանիք չունի : Քրիստոսի ճշմարիտ եկեղեցին չ'ընդունիր երբէք՝ որ հոգւով կոյր մարդեր կենան ագլաբհի վրայ : Ս. Պապը փոխանակ Աւետարանը ձեռքին մէջ բռնելու խիստ լաւագոյն ըրած կ'ըլլայ եթէ անգամ մ'ալ բանալով մտաւորութեամբ կտրդայ անոր ամէն մէկ պատուէրներն և ըստ այնմ շարժի ու շարժիչ հրամայէ նաև իր ըստորադասեալ կղերին :

Ազատ կաթօլիկաց բողոքոց գիրն ինչպէս գիտենք՝ Հասունեանի աղքատ և ընթացից գէժ էր : Պապը զանի մերժելով զՀասունն ընդունած և անոր ամէն մէկ կարծեացն ու գործառնութեանց հաւատարմութեան խանառութիւնն ստանձնած կ'ըլլայ, որով և կը պարտաւորեցնէ զմեզ

Հասունեանի դործոց վրայ քննադատած կամ անոր դէմ գրած ժամանակնիս մեր խօսքերուն կարդին են թարկել նաև զինքն ալ :

Արդէն Հռովմէական կղերին կամ պապութեան նախնի կենցաղոյն վրայ ընդարձակօրէն գրած են այս աարւոյն սկիզբէն ի վեր և զանի առաջառապէս ընթերցողները քաջ խեղամուս կ'ըլլան՝ որ մեր բոլոր այն խորհրդածութիւններն ամենաճիշդ ըլլալու չափ երաշխաւորութիւններ ընդունած են, պապական այս կոնդակաւ :

Մեր Ազատ կաթօլիկ ազգայիններն այս կոնգրակին վերոյիշեալ և միանգամայն ի վերջոյ դրուած աարքերութիւնները կարդալով ինչ կարող են պատասխանել, քանի որ Ս. Պապը բացարձակօրէն կ'ըսէ թէ պատական աթոռոյն յարեալ ամեն կաթօլիկ ժողովուրդք ազատ չ'են երբէք իրենց ուղածին համաձայն վարուելոյս այլ եկեղեցւոյ երեւելի գլուխն (Պապն) ինչպէս որ հրամայէ ի կրօնս նոյնպէս վարուելու պարտաւոր են, վասն զի եթէ կը հաւատան որ Պապը Պետրոս և Պօղոս առաքելոց ճշմարիտ յաջորդն և երկրի վրայ Քրիստոսի միջնորդն այսինքն երկրային Քրիստոսն է, հարկ է ուրեմն որ հաւատոյ, եկեղեցւոյ ծիսից և արարողութեանց մասին անոր ցուցուցած եղանակաւ վարուին, որպէս զի բոլոր Հռովմէական ազգաց հաւատոյ գաւառնութեան միութեա

նքն համեմատ միանան նաև աւանդութեան, ծիսից, արարողութեանց : Գեղեցաւոյ վարմանց եայլներու մէջ, որով քննադէս հայրենի եկեղեցւոյն գէթ սին երեւոյթն ու յիշատակն անգամ անհետանալ պէտք պիտ'ըլլայ :

Արդ՝ մեր Ազատ կաթօլիկ ժողովուրդը կամ այն է որ Ս. Պապին այս ամեն պահանջմանց հպատակելով ըստ ամենայնի լատինաւոր յանձն պիտ'առնու, կամ եթէ ոչ՝ պիտ'մերժէ Պապին Հոյկական եկեղեցւոյ սովորութեան դէմ հրատարակած այս կոնգրակն, որով և պիտ'ի մերժէ միանգամայն զՊապն : Սակայն պարագայից բերմունքէն անհերքելի ապացոյցներով կրնանք հետեւցնել որ Ս. Պապին գերագոյն պաշտօնէութիւնը մերժելով, մեր Ազատ կաթօլիկ ազգայինք՝ իրենց մինչեւ ցարդ քաղաքականապէս ձեռք բերած իրաւունքները կը վտանգեն, վասն զի եթէ այսօր իրենց եկեղեցիներուն, վանքերուն, դպրոցներուն և այլ ուրիշ կալուածոց ու հաստատութեանց ճշմարիտ տէր լինելնին կրնան հաստատել և դատին մէջ յաղթող ելնել՝ այս հաստատութիւնը կամ յաղթութիւնն ուրիշ բանով չստացուիր բաց եթէ Հռովմէական եկեղեցւոյ մէջ մնալով : Եթէ այսօր մեր Ազատ կաթօլիկներն հռովմէականութենէ բոլորովն զատուին, տարակոյս չը կայ որ յանուն Հռովմէական Հայոց չին ուած և ոչ մէկ հաստատութեան մը նաեւ ոչ իսկ մէկ գանկին վրայ իրաւ

ւունք մ'ունեցած կ'ըլլան քանի որ անդին ուրիշ հռովմէականներ պիտի մնան : Կամ սապէս ըսենք . եթէ այս օր Հայերը մակտակաւութեան յաւելոյլ մնայ միմիայն Հայ մ'որ քրիստոնեայ է , այն քրիստոնեայ Հայն՝ յանուն քրիստոնէութեան եղած բոլոր հայկական հարստութեան միակ և օրինական ժառանգը կը սեպուի :

Ուստի մեր ազատ կամքովի աղագայինք փոխանակ կոնդակին անպատշաճ պահանջումներուն « Ինչպէս պէտք է պատասխանենք » ըսելով միմեանց խորհուրդ . հարցունելու և կամ շտաբած մնալու , հակերճ դրութեամբ մ'ամեն խառնաշփոթութեանց կրնան վերջ տալ :

Սհաւաստիկ մեր կողմէն կարծիք մը կը հաղորդենք՝ զոր ոչ ոք կրնայ ըսել թէ ուղիղ սկզբան հակառակ է : Լաւ ուշադրութիւն և մտառութիւն :

Պատը սխալական է կամ անսխալ . ենթացորենք թէ այս երկուքին մին ընդունուեցաւ , Ինչ պիտ'ըսեն մեր ազգայնիկներն իրենց իրաւունքը պաշտպանելու համար :

Կրօնք

Եթէ Պապը սխալական է , կրնայ ըլլալ որ իր այն պահանջումներուն մէջ սխալի . այսպիսի տարիներէ 'ի վեր եկող Պապերուն ամենքն ալ քննած , հաւանած , ընդունած , հաստատած և վաւերացուցած են հայ կաթողիկոս ըստ հայրենի եկեղեցւոյն կատարած ամեն մէկ ծէսերը , արարողութիւնները ևն : Ուստի մենք աւելի նախամեծար կը սեպենք բազմաթիւ Պապերու և ժողովներու հաւանութիւնն ստացող դաւանութիւն մ'ունենալ , քան թէ Պիոս Թ. ի կամահաճ գործիքն ըլլալով լատինաժողովներն ընդունիլ : Հաւատքը մի է , դաւանութիւնն ուղիղ , ծէսերն 'ի վաղուց եկեղեցիէն ընդունուած , արարողութիւնները սուրբ . եթէ Պետրոս առաքելոյն մէկ յաջորդը կը մերժէ զանոնք , իր նախորդաց ամենքն ալ ընդունած և հաստատած են , մենք Պապական հաւատք չ'ենք ընդունիր , այլ Պապական եկեղեցին , որն որ զմեզ 'ի հինաւուրց անտիմեր

այս աւուր կեցութեամբ սիրով ընդունած է :

Կրօնք նաև

Եթէ Պապն անսխալ է , ուրեմն նոր ճշմարտութիւն մ'երևան կ'ենէ , որն որ 1800 տարիէ 'ի վեր անծանօթ կամ անընդունակ մնացած էր . լաւ , Պապն անսխալ ըլլալով լոկ ներկայ Պիոս Թ. ին չը պատկանիր այդ անսխալութիւնն , այլ նաև իր յաջորդներուն մինչև 'ի կատարած աշխարհի , նաև իր նախորդներուն կը պատկանի այդ անսխալութիւնը . և որովհետև Պիոս Թ. ի յաջորդներն իրենց անսխալութեամբ արեւելեան կաթողիկէ Հայոց ըստ հայկական եկեղեցւոյ կատարած ծէսերն ու արարողութիւններն հաւանած , ընդունած , վաւերացուցած են , այժմ մենք ևս առանց անոնց ուղղութեան վրայ կասկած կամ տարակոյս ունենալու կը պնդեմք որ Հռովմայ եկեղեցին կամ ժողովը՝ բնաւ երբեք իրաւունք չ'ունին մեր եկեղեցական կարգաւորութիւնն յեղաշրջելու և լատինացնելու :

Այս երկու միջոցաւ ալ մեր Ս. զատ կաթողիկ տղայինք իրենց դատը կը վստակին և իրաւունքնին կըրնան ձեռք անցունել , իսկ եթէ ելենք ըսեն թէ մենք Պապին անսխալութիւնը չ'ենք ընդունիր այդ ուրիշ խնդիր է , արդէն իսկ Պիոս Թ. ի եթէ իր նախորդաց վճիռը չ'ընդունարկէ ըսել է որ կամ ինք սխալական է կամ իր նախորդները . իսկ եթէ զանոնք ինքն ևս վաւերացնէ , այն առն իր կատարելապէս սխալական եղած ըլլալը գործով իսկ պիտի ցուցունէ բոլոր աշխարհի , Հռովմայ դաճը ծաղրածուի մ'անթերի գերը կը կատարէ այլակրօն ընկերութեան և տիեզերաց առջև . . . :

Այս չափ :

Կոնդակին մէկ քանի կարևոր կէտերուն վրայ ընելիք դիտողութիւնն ինչպէս շարժութեան կը թողունք :

Երեքշաբթի օրը Պատրիարքարանի կողմէն հեռագրով իմաց արբուեցաւ Ամասիոյ և Մարտունու առաջնորդ եղեսեան գեր . Յովհան

նէս եպիսկոպոսին և Թողատու ձրդ . նաւորեան Յակոբ վարդապետին որ մայրաքաղաքէս կ'իկը դնող Սերաստիոյ հրաժարեալ առաջնորդ Էստաբայի կարապետ եպիսկոպոսին 'ի Սերաստիա ուղևորութիւնն արդիւնէ մինչև անդամ 'ի պահանջել հարկին կառավարութեան զօրութեամբ :

Նաև նոյն կարապետ եպիսկոպոսին ալ հեռագրուեր է թէ իր այս փախուստը խիստ գէշ ներգործութիւնը բերած է ամեն . Սրբազանին , նորին տիր վարչութեան ու բոլոր ողջախոհ հասարակութեան վրայ , և կը ծանուցուի իրեն որ երբեք Սերաստիա չ'երթալով մնայ հոն՝ ուր որ կը գրանուի , մինչև 'ի նոր անօրինութիւն :

Պատրիարքարանը միանգամայն Բ. Դրան ալ թագրիր մը ղրկած է . և կ'ըսուի որ Բ. Դուռնալ ասկէ մինչև 'ի Սերաստիա եղող բոլոր արքունի պաշտօնատարաց հեռագրեր է որ կարապետ եպիսկոպոսն արդիւն իր ճամբէն :

— Հինգշաբթի օրը մայրաքաղաքըս գտնուող գեր . եպիսկոպոսներ և արժ . վարդապետք հրաւիրեալ էին 'ի Պատրիարքարան կղերական նիստ մ'ընելու , սակայն մեծադոյն մատ ներկայ չ'ըլլալուն նիստ չը կրցաւ ըլլալ :

Կարծեմք մեր յարգելի կրօնականներն ալ եկած հրաւիրողներոյն նման Բ. Դրան պատասխանելու են , ոմանք զոյգս եղանք բնեցի , ոմանք յ'անհաշիւ փութալով , և գուցէ ոմանք ալ կ'ենան . ըսելով :

— Երէկ երեկոյ Ս. Բլիւմ , գեր . Առաքելեան և գաղղիացի քահանայ մը Անտօնեան միաբանութեան դնացեր են , անոնց հարկէ եկած ըլլալն « Գրեթէ » ստորագրութիւն առնելու : Գժքաղաքար նոյն միաբանութեան վարդապետք արդէն Մէճմուայի մէջ հրատարակուած նամակին համեմատ նման Բ. Դրան ըսեր են :

— Ինչպէս շաբթուս իմաց տուած էինք , գեր . Առաքելեան խօսք արեւած է երկու հարկեր . Կիւրճիկներու որ եթէ մինչև վաղուան օրը Ս. Յովսէփեան եկեղեցւոյն մէջ Հասունի

կաթնով կոտական աթուղ զնեւ չըտայ,
աղաւ են իրենք ամէն միջոց 'ի գործ
գնեւով տեղը գնեւ զայն :

Յայտնի է որ Առաքելեան գե-
րասցայծաւ չը կրցաւ բան մ'ընել,
ուստի սոյն 200 կիւրճիներուն կալ-
մէն վաղուան օրը խռովութիւն մը
կ'ստատուի Ս. Յ. Ոսկերեւանի մէջ :

— Լատինահայք բերայի մէջ տա-
րածայնութիւն հանած են թէ 35 ա-
ղաւ վարդապետաց 25ն արդէն Բաղ-
դաւթով Խաչքի եկած են, և միւսներ-
ուն ալ կամ Խաչքի կամ Բաղդաւթ
մեջտէ :

Այս լուրը հիմնովին սուտ է :

— Երէկ Գաղ. ժողովը մեր Պատ-
րիարքարանի մէջ նիստ ըրաւ, և
կ'ըսուի թէ աղգային ընդհանուր
հանդանակութեան նկատմամբ խօս-
ուեր է. սակայն որոշ արդիւնքը տա-
կաւին չ'ենք իմացած :

— Այս գիշեր կէտիկ փաշայ ա-
ղիդիյէ Թատրոնին մէջ Մաշէն Մա-
շաքի անուն ընտիր թատերերգը պիտի
ներկայացուի, և վիճակահանու-
թիւն ալ պիտ'ըլլայ :

— Մեքայը Հափսէն անուն պատուա-
կան լրագրոյն դէմ այսօր Մեքայը Նա-
հապգ անուն անտր մը հրատարակ-
ուեցաւ կը ծախուի ամեն տեղ զին
40 փարայ :

— Հետեւեալ աղերսագրին օրինակը
մեղ զրկուած է 'ի հրատարակութիւն :

Ամենապատիւ Սրբաւան Պատրի-
արք Հայր :

Լուսաւորեալ դարու մէջ մարդ-
ային սեռին ստակով վաճառուիլը քա-
ղաքական և մանաւանդ կրօնական օ-
րինաց պաշտպան տէր թագաւորաց
և սրբազան հայրապետաց շնորհիւ
արգիլման առանձնաշնորհութիւն մը
ստացած է. թէև ամեն աղգ ամէն տեղ
կը վայելեն ալ նե այս շնորհը, բայց
ընդհակառակն մեր հայրենիք Արտաշ-
կիւր քաղաքը երբեմն ասոր ներհակը
կը գործադրուի. ինչպէս որ այժմեան
սոյն քաղաքի առաջնորդ արժ. Տի-
մոթէոս վարդապետին ըրած ապօ-
րինաւոր պատիւի եղելութենէն կի-
մնուի :

Քանզի յիշեալ քաղաքին մէջ ըստ

օրինի ամուսնացած և 12 տարեկան
արու զաւակ մը ունեցող և թուէս մէկ
ամիս յառաջ՝ Արապկիրէն աստ ի Գա-
հիրէ Ժամանեւուն մէկ ամիս յետոյ
քանի մը վաճառական հայրենակցաց
հետ Սիւստանու Խարթում քաղաքը
մեկնող և մինչև ցայժմ այն կողմէն ե-
կողներէն և կամ իւրեան և թէ այլոց
գրութեանց տեղեկութենէն փոքր ի
շատէ յաջող գործով և յաջող վիճա-
կի մէջ գտնուող քառասնամեայ հա-
սակաւ Գէորգ Ղաղարեան Պ. Մարտի-
րոսն Արապկիր իւր հայրենիքը մե-
ռած համարուելով, կ'ինն էժտահար-
եան ընտանիքէն 20 տարեկան կոյս
երիտասարդի մը հետ իբր օրինաւոր
պատկաւ կ'ամուսնացունեն, զորն որ
այս օրերս Պօլիսէն կողմն եկողք բե-
րանացի և ոմանք ալ գրութեամբ կը
հաստատեն և կը վաւերացունեն :

Ուստի այս եղելութիւնը մեղի
մեծ զարմանք մը պատճառելով, մեր
միտքերը կը շփոթէ թէ՛ արդեօք յիշ-
եալ վարդապետը ո՞ր աղգի օրինաց
և կամ որ քաղաքի կրօնից համեմատ
և կամ ո՞ր առաջնորդարանի վաւե-
րագրութեամբ կենդանի անձի մը կի-
նը ուրիշ մէկու մը կարող պիտի ըլ-
լայ ամուսնացունել. անշուշտ յայտնի
է որ ոչ հաստատուն վկայագիր մը ու-
նի՝ և ոչ ալ մէկ օրէնքի մը կանոնաց
կարող է համաձայնեցունել, տ-
պա կերևի թէ մէկ քանի դահե-
կան պատկ գրամի համար ինքն իր-
մէն ցնորած և երազած է այն անձին
մեռնիլը :

Ուրեմն մենք գաղթականութեամբ
Գահիրէ գտնուող բոլոր Արապկիրցի-
քրս տեղւոյս աղգային առաջնորդա-
րանէն վաւերացնելով և Պօլիս գըտ-
նուող մեր հայրենակից գաղթական
եղբարցը ձեռամբ Աղգասէր Սրբապ-
նութեանդ ներկայացնելով՝ զայս վը-
կայագիրս պարտ կը համարեմք Ձերդ-
արդարադատ մտաց յայտնել, յիշ-
եալ վարդապետին վրայ զգացած
յետին դժգոհութիւննիս, և յիշեալ
Պ. Մարտիրոսին ալ՝ կենդանութեան
վրայ ունեցած տեղեկութիւննիս,
այս մասին ըստ օրինաց պարտ ու
պատշաճն Ձեր արդարաւիճիւ աղգա-

յին վարչութեան բարի տնօրինու-
թեանը թողլով,

Մնամք աղգօգուտ բարօրու-
թեանց բարեացապարաք

(24 սորաքոնիւն)

Ներկայ գտնուող 24 ստորագրու-
թեան ճշգրութիւնը կը վաւերացու-
նեմ աստանօր իմ ստորագրութեամբ
և կնիքովս :

ՄԵՍՐՈՎ Պ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

22 փետր . 1870

Ի Գահիրէ

Գաւառական աղգայնոց մէջ Ա-
րաքկիրցիք ամենէն բարեկենցաղ կը
համարուին. վասն զի հոն ոչ ֆիւրան
և ոչ թիւրք կարող են վնասել իրենց,
ընդարձակ ու խիստ ճոխ ընկերու-
թիւններ ունին, և վերջին մէկ քանի
տարւանս մէջ բաղմամբ եկեղեցի-
ներ ու դպրոցներ բացած են,
գժաղդաբար տեղւոյն առաջնոր-
դաց անղգայութիւնն և անտարբե-
րութիւնը պատճառ եղած եւ այս
ամեն գեղեցիկ ձեռնարկութիւններն
աղարդիւն ըրած են :

Տասն եւ հինգ տարւոյ չափ տեղ-
ւոյն աղգապետութեան պաշտօնը վա-
րած է Պաղտատար էֆէնտի անուն
անձն որ թէպէտ եւ իր պաշտօնա-
վարութեան առաջին տարիներն ա-
մեն ճիգ թափելով զհայերը թրքաց
բռնութենէն կրցաւ աղատել. սա-
կայն 'ի վերջոյ սկսաւ իր աղգա-
կիցներուն վրայ բռնանալ, որով ժո-
ղովուրդն ալ հուսկ ուրեմն ստիպե-
ցաւ զինքը պաշտօնէն հրաժարեցը-
նել. և այժմ լոկ դանձապետութեան
պաշտօն կը վարէ Արաքկիրու մէջ :

Այս խռովութենէն հաղիւ հաղ
աղատած և ահա հիմայ ալ վիճակին
առաջնորդին գործած գեղծումնե-
րն այն տեղւոյն աղգայնոց հանգըս-
տութիւնը տակն 'ի վրայ կ'ընեն,
Մայրաքաղաքս և 'ի Գահիրէ գըտ-
նուող աղգասէր Արապկիրցիք իրենց
քաղաքացւոց օգտակար ծառայու-
թիւններ ընելու փափաքանք կ'սկսին
շարժիլ և անտարակոյս իրենց հայրե-
նակցաց միաձայնութեանը կ'պատեն.
մէջ կը փնտռեն իրենց վաստակոյ
արժանի վարձքը :

Ուստի կը յորդորենք ազնիւ Արապկերցի հայերն որ իրենց Պօլիսի և Գահիրէի մէջ եզող ողջամիտ և ազատասէր հայրենակցաց հետ միասնալով ջանան բարեկարգութեան և յառաջդիմութեան հիմունքն հաստատելու յմրապկիր :

— . . . Խմբագիր

Այս երկտող դրութեամբս ձեր ազատասիրտ պատուական լրագրոյն խմբագրութեան բաժանորդ գրուելու փափաքս կ'յայտնեմ, և որոնցմէ զգացած ուրախութեան սիրոյ հաստատքս առ ձեզ յայտնել կ'փութամ. մանաւանդ որ ազգին իրաւանց պաշտպան և ճշմարտութեան լոյսը առ բոլոր աշխարհ տարածելուն յերոտած էք, և մենք ալ մեր կողմէն կ'բարեմաղթենք առ երկինք՝ որ զձեզ այդ ճշմարիտ սկզբանց վրայ հաստատ ունէ՛ք, նա մանաւանդ կը խնդրենք ալ որ՝ նուաստնիս ձեր ճշմարտասիրտ թերթին խմբագրութեան տետրին մէջ տեղի տալ բարեհաճիք . . . Խմբագիր աւելորդ է ըսել թէ այդ երկտող դրութիւնս ձեր նուրբ խորհրդածութեամբն հանդերձ հրատարակեցէք՝ որն որ անշուշտ չէք զլանար :

Մնա՛մք յարատեւութեան թերթիդ և յառաջդիմութեան ցանկացող ազգին :

Ապրտածապոս Գահիրէ
Աշիւի Մ. Բ. Բ. Ս. Փր.
Վարչարանին Ղալաթիյ
Սեփասպոյն

Սոյն նամակագիրն ինչպէս կը տեսնուի Անձնուէր ընկերութեան Հայաստանցի աշակերտներէն մին է, և չափազանց ուրախութիւն կը պատճառէ մեզ այսպիսի նամակի մը հրատարակութիւնն առ որ դժբաղդաբար շատերն անզգած կը մնան : Եթէ նկատողութեան առնունք մեր ազգին արդի խղճալի վիճակն և նորա հետ բազդատենք Անձնուէր ընկերութեան Հայրենեաց մատուցած մեծամեծ և անմահ յիշատակաց ու երախտագիտութեան արժանի չքնաղ ծառայութիւններն, այն ատեն ամենք նիս ալ պիտի համոզուինք որ՝ ճշմարիտ

յառաջդիմութիւնն իրմէ կը բղխի՝ և արդարեւ ինչ սրտաշարժ բան է երեւակայել որ երեք տարի առաջ մարդկութեան վաւուկ և վսեմ զգացումներէ զուրկ մնացող ու կենսապառաշխատութիւններու առկ ընկճող դաւառացի Հայ մը՝ ուսումնասիրութեան ծարաւով առողորմած եռանդագին կը դիմէ ամեն կիւրակէ օր իր լեզուին գրերը ձանչելու, ապա հեղելու, ապա կարդալու, կանոնները սովորելու և հետզհետէ ընտիր ու կիրթ ճաշակով իր բարքն ու սիրտն զգալապէս ազնուացուցած դուրս կ'ենէ անկից և կ'սկսի իր դպրն լումայն փոխանակ գինեատեններն ու զբօսանաց տեղերը մտնելու, գրականութիւն քաջալերելու գործածել : Ընթերցողք թող խորհին . . . :

Խ Օ Ս Ա Ր Ա Ն

ՊԵՋՃԵՍՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ՔՈՒՄԲԱՐՈՒԻ ԴՈՒՐՍ

ԳԼԽԱՆՈՐԱՊԵՏ ԳԱԽԱՌԱՅԵՈՑ ՀԱՄԱՐ

1870 Մարտ 8 կիւրակէ ճիշդ ժամը 6 :

Առաջարկելի խնդիրն է

Նախորդ նիստին մէջ ներկայից մեծագոյն մասամբ ընդունած այն միջոցին գործադրութիւնն որ Հայաստանի այլ և այլ դաւառայ հասկաւոր մարդոց մէջ դաստիարակութիւնը ծաւալելուն կը վերաբերի :

Եթէ ժամանակը ներքէ նոյնպէս դաւառաց մէջ մանչ տղայոց դաստիարակութեան գիւրին կերպիւ ծաւալման եղանակներուն վրայ վիճաբանութիւն պիտ'ըլլայ :

Ներկայութեան պայմաններն են.

Ա. 33 փարայ մուտք վճարել

Բ. Ներքին կանոնաց համեմատ վարուիլ :

Քաջայոյս եմք որ մեր սիրելի ազգայինք կը փութան այն վսեմ ու մեծ խնդրոյս այն է դաստիարակութեան 'ի պատիւ վաղուան օրն որոշեալ ժամուն ներկայ դանուիլ վերո-

յիշեալ խօսարան ուր ժողովն աւարտելէն զինի կ'սուի թէ առեւտրասութիւն մ'ալ պիտ'ըլլայ :

ՆԵՐՔԻՆ

Մարտիկոյ փոստան բերող շողեւտը այսօր մայրաքաղաքս մտաւ :

— Նուար փաշա, երէկ կէս օրէն Մըսրը շողեւտաւ Ալէքսանդրիայէն Կ. Պօլիս եկաւ :

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԲ

Լճորտ 16 ժող

Պ. Լօլ դիտաւորութիւն ունի յառաջիկայ ապրիլ ամսոյն 11ին ժողովոյ ներկայացնել պէտքուն :

Փարիզ 17 ժող

Լ. Բրանտ լրագիրը կ'ըսէ թէ՝ Պանվիլ Մարքէզն այսօր Հռովմէն ճամբայ ելաւ Փարիզ գալու քիչ մը ժամանակի համար :

Հոգ 17 ժող

Պատական կառավարութեան կողմանէ Տարիւ դուքսին նամակին արդուելիք պատասխանն այսօր ճամբայ պիտի ելլէ . բոլոր կաթօլիկ կառավարութիւններն որոշեցին ընդհանրական ժողովոյն կարգէ դուրս դնելու պաններ չխրկել, բայց միախորհուրդ են ըստ օրինաց քաղաքական իրաւունքներն յարգել տալու :

Մարտի 17 ժող

Կ'ըսուի թէ Մոնթանիէ դուքսը դատի պիտի կանչուի, Հենրիկոս տը Պուլպոն իշխանին հետ ըրած պատելէն համար :

Ալէք 16 ժող

Կառավարութիւնը, հիլլենական պանքայէն Օլոն Գու կէս շահով 9000 000 տրախմիի փոխառութիւն մը պայմանագրելու վրայ է :

ԽՄԲԱԳԻՐ	ՏՆՕՐԷՆ
ԱՒԵՏԻՍ ԱՐՇԱԿ	ԳՐԻԳՈՐ Ն.
ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ	ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ
ՏՆՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ	
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆ	
ՂԱԼԱԹԻՍ ՏՊԱԳ. Բ. Յ. ԳԻՐԻՔԵԱՆ	